

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A kormány helyzete.

Arad, november 27.

Még nem volt Magyarországnak olyan kormánya mint a mostani; ezt beismeri barát és ellenség egyaránt. Még sohasem voltak az ország államháztartási viszonyai oly rendezettek, sohasem volt a szabad intézkedések gyakorlati megvalósításában annyi komoly törekvés, nem volt a törvényhozás munkája oly nagy szabású reformokat átölelő és oly sikeres, és még sohasem volt államférfi kiválóság, munkabírási és alapos szakképzettség a magyar kormányban oly nagy mértékben képviselve, mint most. Erzi és tudja ezt az egész nemzet, a minek ismét az a legvilágosabb jele, hogy *soha sem volt még Magyarországnak oly népszerű kormánya, mint a mostani.*

Mindezt hízélgés nélkül elmondhatja bárki is a Wekerle minisztériumról, miután különben is látja, tudja mindenki, ha politikából vagy egyéb érdekből az ellenkezőjét is hirdeti. Ha tehát ekormányának mégis oly sok ellensége van, annak más oka nem lehet, minthogy a helyére áhító ellenzék kenyéririgységen kívül, mely minden kormány ellen mindenütt megvan, a Wekerle kabinetnek még mindazok halálos ellenségei, a kik gyűlölik a magyar nemzetet, s vele együtt azokat kik hivott vezetői és felvirágoztatói. Ellenségei a mostani kormánynak mindazok, kik félnek a magyar állam és nép megizmosodása és hatalmi tulsúlyától: gyűlölik a kormányt, a kik gyűlölik a szabad intézkedéseket, a felvilágosodottságot, a haladást; gyűlölik szívükből és ellenszörnek minden erejükkel, mert a Wekerle minisz-

terium a reformokat nem csak elvben hirdeti, hanem hatalmas tehetsége- és nagy népszerűségének latbavetésével ezen szabad- elvű reformok tényleges megvalósítására is sikeresen törekszik.

Innen van, hogy a kormánynak pozícióját nem csak a fakciózus parlamenti ellenzék sötétebb árnyalata, s ennek hozzá méltó hazug sajtója támadja rendszere- sen, hanem a nemzetiségi irredenta is fokozott erővel mozgósít ellene, míg az osztrák-magyar hagyományos reakció hatalmas képviselői minden befolyásukat latba vetik, hogy a korona bizalmát meg- ingassák a magyar közvélemény s az ez által emelt és támogatott népszerű kor- mány ellen.

Epen nem csodálandó tehát, hogy ezen kormány az ő derekassága és szilárd pozíciója mellett is folytonosan küzdeni kénytelen a minden felől ellene intézett nyílt támadásokkal vagy leple- zett, de annál veszélyesebb fondorla- tokkal.

Ilyen támadások és fondorlatok idéz- ték elő a mostani helyzet komplikációit is, melyeket ugyan minden komolyságuk mellett — a miként most kitűnt — csak az ultramontanizmus zsoldjában álló, vagy szenczióban dolgozó sajtó fűt föl *vál- sággá*. Hogy a kormány ellen intézett ostromok mindeddig sikerre nem vezettek, s előreláthatólag vezetni nem is fognak, annak oka egyszerűen azon körülményben rejlik, hogy a parlamenti ellenzék eszte- len vagy erkölcstelen taktikázása végleg megghusította azt, hogy köréből kormány- képes párt alakulhasson, mely a vissza- lépő szabad- elvű párti kormány helyét el- foglalhassa. Ez az oka annak, hogy a

mostani minisztérium állása a parlamentben — pártjának számbeli gyöngesége daczára — egyszerűen megdönthetetlen, mert a párton kívül álló, vagy ellenzéken levő hazafias érzelmi képviselők kétszer is meggondolják, hogy összefogjanak egy minden izében szabad- elvű és magyar nem- zeti politikát követő reform kormány el- len, midőn tudják, hogy után csak a reak- ció következhetik.

De a jelzett okoknál fogva nem csak a parlament, hanem a korona is perhor- rescálja a kormányválság felidézését. Igen jól tudja, hogy *Apponyi* mögött, ha leg- alább kézzel fogható s acceptabilis pro- grammal tudná is igazolni, hogy a kor- mányzat átvételére alkalmas, oly törpe hitelvesztett a minoritás, hogy azt a leg- erőszakosabb eszközökkel vezetett új kép- viselő-választás sem változtathatná töb- séggé, ellemben megnövelhetné a szélső elemeket annyira, hogy alkotmányválság nélkül a belbéke és közrend esetleg töb- bé helyreállítható sem volna.

Alkotmányválság; ez a szörnyű gondo- lat döbentette meg minden hazafi szívét, midőn azt a — szerencsére koholtnak bizo- nyult — hirt terjesztették a kormánybuk- tatásban dolgozó lapok, hogy a király a Wekerle kormánytól holmi besugások vagy a kabinet egyes tagjai ellen érzett averziója miatt megvonta bizalmát, hogy ennek folytán megtagadja a reform tör- vényjavaslatok szentesítését *ettől a kor- mánytól*, mely *kegyvesztés* következtében lesz kénytelen visszalépni attól az állás- tól, melyet uralkodója iránti hűségben, a nemzet és a szabadság szolgálatában a közvélemény és a parlamenti többség által támogatva oly derekasan betöltött. Szégyen-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A festő.

— Irta: Mj. Tégiás Gábor. —

— Ki halt meg?

Mint egy hangyaboly, nyúszgött a falu, sietett mindenki a széles uton kifelé a Gyálu marehoz, mert ott történt a dolog.

Ki halt meg? — kérdezték az emberek a szembe jövőtől; de csak nem tudott senki valami biztosat mondani. A toronyban halott- nak szólott a harang, attól sem lett okosabb a felzavart népség; a harang nem árulja el: ki tmet? csak hirdeti egyforma böngéssel a gyászt.

A falu hidján lelkendezve hadonászott Ilisia asszony, a kendője is lecsuszott a fejéről, amint kipirult arccsal magyarázta:

— Vége már annak, feleim! . . . Csak úgy nem él már az, mint ez a darab fa itt a kezemben. Csupa vér a finom ruhája, meg a fehér arca; ó, isszonyat ránézni, olyan sem- mivé lett! A fam talált rá a reggel, amint arra terelte az állatokat. Ugy feküdt, lelkem, az éles kövön, nyomorultul elveszve. Mellette sirt és tépte a ruháját Onuc Traján. Most is ott bomlik a halott mellett. Pedig hát ki volt neki az az ember? Senkije, semmije, semmi atyafia! S ott roskadoz mégis mellette a kövön

. . . Zavaros annak az elméje, bizony, bizony . . . Ó, istenem!

I.

A Gyálu maren ült karosu feyő tövében, kankalinvirágok, illatos füvek között a festő. Előtte gyönyörű napfényben uszott a táj: a falu, a patak s a kék hegyek. Órák óta ült már a tetőn és kipirulva rajzolta a fákat, a feyvest, a falut. Fölötte, az ágon, madár énekelt, méhek szálltak körülötte a virágokon és aranyos hátu bogarak a füveken.

Az ösvény előtte vezetett el a meredély szélén, a feyőbokrok között.

Nőalak jött az uton, a környék festői vise- letében. Megpillantva a finom urat a fákalatt, csendesen állva maradt, nehogy felzavarja munkájából. A festő csakugyan nem vette őt észre, elmerülve bajolt albuma fölé, aztán tér- dére tette a könyvet és behunyt szemmel tü- nődött. Hallgatta a madarat az ágon. Mikor felnézett, meglepetve pillantotta meg a leányt, vagy asszonyt.

— Nem akartam háborgatni, magyarázta a nő. A falunkat rajzolja?

— A falutokat . . . Igen csinos helyen laktok, itt nagyon szép lehet az élet . . . és amig beszélt, gyönyörködve nézett a két fekete szembe, hollósötét hajra, ami lebontva hullámozta körül a fehér vállakat s a karosu derekat.

— Mutassa: mit rajzol?

— Még nem kész egészen; holnap is ki- jövök ide, a hegyre. Ráismerem a falutokra? — és eléje tartotta a könyvet.

— Az ám . . . A mi házunkat is beleraj- zolta; a patak is ott van s hogy ugrik körül- köre! csakhogy nem zug, annyira igazi! . . . Belerajzolja a templomot?

— Azt is, csak készüljek el a faluval. Hova vezet ez az ösvény? kérdezte azután.

— A templom mellett le a völgybe; amott ága van a tulsó patakhoz s a koloniába.

— Megmutatod nékem, merre jutok vissza a Frumosa erdőbe?

— Azon megyek én is keresztül. Ott vár- réam az uram; a kaszálón.

Gyálu máretől a Frumosa erdőig nagyokat kanyarog az ösvény; el- elttünik illatos ligetben, merészen vág keresztül éles sziklák között, sza- lad nagy darabon száraz patakmederben a csu- szós domboldalon. A festő szorosan ölelte de- rekát a szép asszonynak . . . meg ne csusszék valahogy a sikos füveken . . .

Frumosa erdőben elfogyott a beszédjük is: az ember fél zavarni a templomi csendességet.

A kaszálón elébe jött Traján a felesé- gének.

A festő búcsúzott:

— Hogy szólítsalak?

— Flóra a nevem.

letes, arczpirító dolog, hogy akadt Magyarországon nem is egy, hanem egész csoport ellenzéki ujság, a mely ilyen hirt terjesztett, s azon ujjongott, hogy a magyar parlamentáris kormányt ultramontán és reakciónárius fondorlatok alapján az udvari befolyások emelik és buktatják; hisz ez maga volna az abszolutizmus a legveszedelmesebb alakjában, és semmit sem változtatna a legsúlyosabb alkotmányváltás bekövetkeztén még azon körülmény sem, hogy az új kormány a többség kebeléből lett volna kinevezve. Mert bár kormány elnököt az országnak igen is a korona nevez ki, de egy historiai tradíciókkal bíró párt vezéreivé csak azok lehetnek, kik pártfeleik bizalmát és támogatását egyéni kiválóságuk és fölényük által kivívták.

A magyar király ezuttal is bebizonyította, hogy alkotmányos érületének korrektségére nézve is a legelső magyar ember, és hogy ő nemcsak magas állásánál, hanem erényeinél fogva is leghivatottabb öre alkotmányos szabadságunknak.

BELFÖLD.

Eljárás házassági ügyekben. Az a szaktanácskozmány, amely az utóbbi időben az igazságügyminiszteriumban Szilágyi Dezső igazságügyminiszter elnöklete alatt a házassági ügyekben követendő eljárást szabályozó előadói tervezetet tárgyalta, beható tanácskozásait befejezte és így most már a javaslat előzetes jóváhagyás czéljából ő felsége elé fog terjesztetni.

Politikai álhírek

— Wekerle bécsi útja. —

Wekerle Sándor miniszterelnök — mint már táviratban hoztuk — hétfőn este Bécsből Budapestre érkezett, s még az est folyamán megjelent a szabadelvű pártban, a hol tudatta miniszter társaival és a jelenvolt képviselőkkel, hogy bécsi útja alkalmával megerősödött ama korábbi meggyőződésében, melynek közelebb a képviselőházban is kifejezést adott, hogy a három elfogadott egyházpolitikai törvényjavaslat a legfelsőbb szentesítést legközelebb meg fogja nyerni. A szabadelvűpárt tagjai nagy örömmel vették tudomást e hírről.

A miniszterelnök, ha bécsi utazása a képviselőházban szóba hozatik, bécsi útja

eredményéről a képviselőházban is nyilatkoznifog.

Szó sincs tehát semmi néven nevezendő részleges, vagy teljes kabinet-váltásról, melynek áhírei most csak úgy hemzsegnek az ellenzéki lapokban.

A „Nemzet” írja: Egy itteni könyvatos Wekerle miniszterelnök két napi bécsi tartózkodásáról oly közléseket merészkedik a nyilvánosság elé bocsátani, a melyek minden lényeges pontjaikban teljesen léghől merítettek. Ez egyenesen lelkiismeretlen eljárás a leghatározottabban meg kell bélyegeznünk. Valamint költött volt az a hír, hogy ő felsége délelben a miniszterelnököt kihallgatáson fogadta, ugy ma is minden tartózkodás nélkül azt a kohlományt közli e forrás, hogy ő felsége, Wekerle miniszterelnököt, d. e. 10 órára magához parancsolta és hogy ő felsége e hét folyamán Budapestre érkezik.

A Magyar. Ert. Bécsből a következő táviratot közli: Politikai körökben a legnagyobb feszültséggel néznek a magyar miniszterelnök itteni tartózkodásáról szóló jelentés elé, a mely az esetben is magyarázatát fogja adni az egy könnyen meg nem érthető helyzetnek, ha semmi pozitív döntés sem történik, a mennyiben úgy szabadelvű, mint klerikális körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy Wekerle miniszterelnök egy pillanatig sem habozna állását odahagyni, ha a korona részéről a bizalmatlanságnak legkisebb jelével is találkozna. Az elhalasztott válság tehát ez esetben csak elmult válságnak tekinthető és általános az a remény, hogy Wekerle dr.-nak sikerülnie fog némely kedvezőtlen körülmény folytán veszélyeztetett helyzetét újlag megszilárdítani, és pedig annál inkább, minthogy mértékadó helyen semmiféle teljes kabinetváltást sem tudnak elképzelni, a mely a jelenlegi körülmények között nagyobb politikai rázkódtatás nélkül — és ezt gondosan kerülni akarják — végbemegetne.

Habár azok a jelenségek, melyek a helyzetet komolynak tüntették fel, nem tagadhatók, mégis a leghatározottabban kijelenthetjük, hogy a helyzet semmikép sem oly válságos, hogy a Wekerle-kabinet bukásától tartani lehetne. Bármennyire is igyekeznek a Wekerle-kabinet ellenségei a helyzetet kedvezőtlennek feltüntetni, aggodalomra a Wekerle-kabinet sorsa, valamint a politikai helyzetiránt semmi ok sem forog renn.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 27.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Béni, Schóber Ernő és Papp Elek.

II.

„Flóra”

Kicsi öt betű s be édesen hangzik!

A hogy beér az erdőbe, boldogan mondja a fáknak: „Flóra, Flóra, Flóra...” Senkisémet fel; a fenyők csikorognak, amint végig szalad törzsükön a szél, az utszélről felröppennek a madarak s énekelnek. Most minden más, mint tegnap, az ég is, a patak is, az erdő is. A szél másképen zug; lágyan és susogva: „Flóra, Flóra...”

Mire felér a kolóniához, este lesz s az ég fényes a csillagoktól. A festő esillagot keres magának a fényesség között és választ a gönczölészekér mellett tündöklőt, fehérét. „Ez lesz a Flórá s az enyém.”

A mezőről jönnek a dolgozók, énekelve végig az utcán. Utánuk dudolja a nótát:

Te vagy az én boldogságom, kincsem,
Te kivüled más szeretöm ninosen,
Ha miattad elveszne az ég is,
Te lennél az én szeretöm mégis!

Sétál a kertben s tündöklik. Megdőbbenve áll meg. Annak az asszonynak nem lehet ő reá gondolnia... És észébe jut Onuc Traján, a mint kaszával jön a felesége elé...

III.

Másnap ott volt a Gyálu máren, másnap és azután is mindennap, mindig. Elkészült

az albumban a templom, a hegyek s a virágok közé egy szép hollóhaju asszony... A hollóhaju asszony a Gyálu máren találkozik vele. Onuc Traján a kaszálon dolgozik olyankor.

— Mi lesz ebből? Mi lesz ebből? — sutogta Flora a festő ölében.

— Itt hagyod Trajánt — s anyi. Én elmegyek a kolóniáról s velem jössz te is. Az nagyon szép világ lesz, a hova mi megyünk, fényes paloták, finom urak közé...

— Megöl Trajánt, ha megtudja, ugyis sejt már valamit és jár titkosan utánam. Én nagyon félek...

— Ne aggódj Flóra, ugyis nem sokáig lesz ez így. Ne félj, erős az én karom és megvéd téged. Csókólj meg...

Az emberek csodálkozva kérdik: mi bántja Onuc Trajánt? Nincs jó szava Flóra feleségéhez, reszket a hangja, ha beszél hozzá és akkor is durván, hogy felsír a gyöngye asszony:

— Megölelsz? — ne ölelj meg. Megcsókolsz? ne érij hozzám! Bűnös vagy te, asszony.

— Mért beszélsz így velem? — és sir Flóra.

— Bűn van a szemedben, a lelkedben és kárhozat...

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Lukács Béla, Hieronymi Károly, Eötvös Lóránd és Festetics.

Hitelesítették a mult tilés jegyzőkönyvét. Elnök bemutatja a belügyminiszter átiratát, amely szerint Nopcsa Elek bárót az operához és a nemzeti színházhoz kormánybiztossá nevezte ki.

Tudomásul vették.

A kereskedelmi költségvetés.

Az általános vitát, miután feliratkozva senki sem volt, bezárták és az első tételt megszavazták.

Az állama s u t a k tételénél

Herman Ottó egy tisztán helyi kérdésre hívja fel a figyelmet. Miskolcra szól, melynek gömöri pályaudvaránál, amint az tudvalevő, képtelen állapotok uralkodnak. Kilencz négyszög méternyi terület az egész helyiség és ebben a kalitkában összeszorítva dolgozik az állomás öt hivatalnoka. Ez türethetetlen. Kéri a minisztert, hogy intézkedjék. (Helyeslés.)

Lukács Béla: Ami a miskolci pályaudvar kibővítését illeti, arra nézve ugy ez évi, mint a mult évi költségvetésbe vett fel összegeket. A miskolci viszonyoknak megfelelőleg ott leginkább egy rendező-pályaudvarra van szükség s ezt mielőbb létesíteni fogja s e czélból 150,000 ezer forintot irányzott elő. A kényelmi szempontok kielégítését nem tartja szükségesnek. Drescher Edének tegnapi felszólalására válaszolva, kijelenti, hogy a Dunának Bajánál leendő áthidalása és a bajor báltaszei vasut kiépítése czéljából az előmunkálatok folyamatban vannak a miniszteriumban, ámde itt egy nagyobb uttest kiépítéséről is van szó. Ezt az építkezést maga is országos érdekűnek tartja, azért erre vonatkozólag előterjesztést tesz a törvényhozásnak. (Helyeslés.)

Pázmány Dénes elismeri, hogy az államvasutak megfeleltek annak a várakozásnak, melyet hozzá rúztak. Vannak azonban egyes kifogásai. A vonatok és kocsik kezelése nem elég gyors. Némely vonalokon új sínparokat kellene lerakni. A műhelyeket meg kellene nagyobbítani, hogy megfeleljenek az üzemi igényeknek. Ajánlja ezt a miniszter figyelmébe.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter szerint azokat a kívánalmakat, melyeket Pázmány hangoztatott, pénzügyi szempontból nem lehet oly rohamosan létesíteni. Különb mind azt meg teszi, amit a forgalom igényei megkívánnak. Vasuti kiadásokra a jövő évre is két és félmilliót vetek fel a költségvetésbe, a jövő évre pedig 13 milliót vesznek igénybe az erdélyrészi vasutak kiépítésére. Ajánlja a tétel elfogadását.

A tételt megszavazták.

A statisztika tételénél felszólal

Polonyi Géza: A statisztikai hivatal vezetését a kereskedelmi miniszter hatásköréből ki kell vonni és mint önálló hivatalt a főszám-

— Traján! Traján!

Az ember dohogva jár-kei a házban és reszket az indulattól.

— Ó, hogyha megkaphán, be csuffá teném! — és nem hallgatja a felesége sirását. Az én becsületem nem kerül a falu szájára.

Oda kinn jár valaki az uton. Traján leveszi a falról a puskát és utána indul.

Már késő este van, a mikor visszajő. Lucosk és sáros minden ruhája. Messzi lehetett az erdőben.

— Érezte, hogy járok a nyomába és el-tűnt. De összejövünk még mi!

IV.

Traján lelökte a kaszát s felment a Gyálu marera. Vezette a pásztor fu, a ki látta Flórá s az urat ő vele. Mint a tűz ugy égette vére a szivét, mikor meglátta őket a hegyen. Rekedten ordított és az emberre vetette magát megbomlott lélekkel... Az asszony irtózával szaladt a házukba.

... Aztán felzúdult az ablak alatt a falu és kérdezte szomorú zugással a harang: „Ki halt meg? Ki halt meg?”

szék alá kell rendelni, hogy így fontos feladatának a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági statisztikai adatok pontos kiállításának megfelelhessen.

Endrey Gyula azt kérdezi a kereskedelmi minisztertől, hogy az új áruforgalmi statisztikára vonatkozó törvényjavaslat miért feneklett meg a kabinetirodában, hova hat hónap előtt a királyhoz juttatás céljából felterjesztve lett.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter Polónyinak kijelenti, hogy a statisztikai hivatal nem csupán kereskedelmi érdekekkel foglalkozik, hanem a minden térről összegyűjtött adatokat feldolgozza. Arra a kérdésre, hogy a statisztikai hivatalt szükségesnek tartja-e önállóítani és az állami számvevőszékhez beosztani. Erre nézve csak akkor felelhet, ha e tekintetben a kormány többi tagjaival is megállapodásra jut. Az áru statisztikáról szóló törvényjavaslatot elkészítette és azt jelenleg tanulmányozzák. Annak idején majd beterjeszti. Kéri a tétel megszavazását.

A tételt megszavazták.

Az építmények és felszerelések kiegészítése című tételnél felszólalt

Bernáth Béla és a tarzali és szerencsi vasut állomások kibővítését kéri. A tételt elfogadja.

Bánó József a békés-csabai állomás kibővítését a forgalom érdekében legszükségesebbnek tartja.

Endrey Gyula: Hát Vásárhelyt nem?

Bánó József kéri, hogy a sok millió fölölégből a b.-csabai állomást a forgalomnak megfelelőleg alakítsák át.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter Bernáth Béla és Bánó József felszólalásaira reflektálva, megnyugtató választ adott.

A tételt megszavazták.

Az átmeneti bevételek tételénél Visontay Soma szól fel és a főváros által építendő központi vásárcsarnok nagy fontosságát fejtegeti. A vásárcsarnok létesítéséhez az állam is hozzájárul a közadókból, azért kifogásolja, hogy a kereskedelmi miniszter a magyar kereskedelmi részvénytársaságnak déli gyümölcs árusítására rendezetileg a vásárcsarnokokra vonatkozólag monopóliumot adott.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter: Ez a kérdés hivatalos vizsgálat tárgyát fogja képezni, mert ez ügyben a főváros felterjesztést intézett. A déli gyümölcs tekintetében teljesen függőben voltunk a külföldtől s ezért tartotta e tekintetben szükségesnek érintkezésbe lépni a magyar kereskedelmi részvénytársasággal. A kizárólagossági szabadalmat a törvényben gyökerező jogánál fogva adta meg. Kijelenti, hogy a vásárcsarnokok részére a legkedvezőbb vasuti díjzabást engedélyezte, hogy azok mielőbb létesüljenek. A főváros érdekeit nem sérti, de az országos kereskedelmi érdekeket sem ejti ki.

Visontay Soma félreértett szavait igazítja helyre.

A tételt és ezután a költségvetés többi részét megszavazták.

A Vaskapu.

Neményi Ámbus előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést.

A költségelőirányzatot vita nélkül elfogadták.

Elnök a holnapi ülés napirendjét megállapította, mely után az ülés déli tizenkét órákor véget ért.

Urechea ur.

— Moldován Gergely röpirata. —

A román ligáról új röpirat jelent meg Kolozsvárt Moldován Gergely dr. egyetemi tanár tollából a következő czim alatt: „Nyílt levelek a bukaresti román kulturliga elnökéhez: Urechea A. Lászlóhoz.”

Moldován Gergely új röpirata az igaz meggyőződés lelkes hangján, helyenként erőteljes szigorúsággal és mindenütt egyenes nyíltsággal mondja a liga szédelőinek szemébe az igazat. A röpirat 12 nyílt levelet tartalmaz, melyek által a mű maga tizenkét fejezetre oszlott.

Erdékes kivált a munka harmadik fejezete, melyben a liga pénzével való szédelgésről rántja le a leplet. — Azt állítják, hogy a liga 2—3 millióját évente román csólokra költik Magyarországon. — Moldován konstatálja,

hogy ez nem igaz. E pénzt a liga emberei egyszerűen elpezsztözik, elkocsikázzák és makulatura papirosokat nyomtatnak vele. „Mézszel fogják a legyet, pénzzel a modern martirokat.” Majd rábizonyítja Urecheára, hogy tisztán dakoromán, irreidentikus törekvések vannak, minden tagadásuk ellenére. A liga betolakodott a magyarországi románok ügyeibe, holott az oláh komité 1891-ben tiltakozott minden idegen befolyás ellen és ők, bár később is tiltakoztak az oláhok jobbjai, mégis betolakodtak ide. Moldován konstatálja, hogy az egész mozgalomnak semmi létjoga nincs és hogy nem egyéb, mint évi 2—3 millió frank fölfalására alakult szövetkezet.

A negyedik levél a román akadémiával foglalkozik, beleártotta magát e mozgalomba a főhívás kibocsátása által. A szerző összetöri argumentumával ezt a valótlanságot és egy tudományos testülethez nem méltó pamphletet. Az egyes fejezetek a fölszinen levő román kérdések mindegyikére kiterjeszkednek: a történelmi alapra, a memorandum pörre, a külföldi román izgatásra, Fova és Contilli működésére, Sturdza működésére stb. A röpirat záradéka a külső román beavatkozás erőteljes visszautasítását tartalmazza.

A nagyérdékű röpiratból legközelebb mutatóványt közlünk.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órákor 773.2 milliméter, délután 2 órákor 772.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor $C^{\circ} + 0.5$, délután 2 órákor $C^{\circ} + 4.3$. Szél iránya es ereje: reggel 7 órákor K. 3. délután 2 órákor K. 2. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 28. —

Száraz. — Hűvös. — Éjjeli fagy.

HIREK.

November 28. Szerda. Róm. kath. naptár: Rufusz. — Protestáns naptár: Rufusz. — Görög-keleti naptár (november 16.): Máté apostol. — A nap fél 7 óra 6 perccor, nyugszik 3 óra 58 perccor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Költésy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Egy aradi tanár tragédiája.

— Szenzáció. —

Aradról egyik budapesti lapnak nagyon regényes dolgot írnak. Szól pedig ez a hír szóról-szóra a következőkép:

Bármennyire zárkózott is az oláh lakosság, a Metianu görög-keleti püspök aulája különösen, mégis minduntalan kiszivárog onnan olyan hír, amelylyel a magyar társadalomnak megbotránkozva kell foglalkoznia. Most Teszkula Lázár, oláh szemiháriumi tanár esete a közbeszéd tárgya.

Teszkula Lázár az aradi görög-keleti szemiháriumban 1876. óta a gazdaságtan tanára volt. Ideiglenes minőségben néhány száz forintnyi fizetésért dolgozott nagy buzgalommal és szakértelemmel nemcsak a katedrán, hanem a püspök gazdaságában is. Ezért külön díjat nem kapott, nem is kért, mert azt remélte, hogy munkássága elismerésül a többi tanár fizetéséhez hasonlóval fogják dotálni.

Ez azonban nem történt meg, mert Teszkulát nélkülözhetetlen szakembernek tartották ugyan, de csendes modoráért, oláh fantazmagóriáért, nem rajongó természetéért, Mangra és társai, mint professzor kollegái, illetékes helyen úgy festették le, mint nem őszinte oláh érzésű embert. Nem tudták neki megbocsátani, hogy Magyar-Óváron végezte a gazdasági akadémiát és annak szellemét később sem tagadta meg.

Időközben megszeretett egy magyar leányt, akit el akart venni feleségül. Hiába akarták előkelő oláh nővel meg-

házasítani, hiába fenyegették, hiú maradt szerelméhez, melynek jóváhagyását a püspöktől várta. A csendes természetű ember azt hitte, hogy alázatossággal fogja lefegyverezni ellenfeleit; engedékeny lett annyira, hogy a mit először megtagadott, később megtette, aláírta a hirhedt memorandumot, sőt négyszáz forint fizetéséből tetemes öszszeggel járult hozzá a „nemzeti költségekhez.”

Egedékenységét kizsákmányolták a jóbarátok váltók aláírására is. Az anyagi zavarok, a vágy, remény és csüggedés, önértének megtagadása, a folytonos aggodalom, hogy ha a püspök embert kap, őt állásától fölmenti, annyira megviselték idegeit, hogy a Schwarzer-intézetbe került. Ott betegségéből kiépült. Az orvosok egy esztendeig eltöltötték a szellemi munkától, föllebvalói azonban néhány nappal hazaérkezése után már odaállították a katedrára.

És elkezdődött az előbbi hajszá ellene, a mig elméje újra megbomlott. Otthon gondosan ápolták, mig nemrégiben Csorogár Romulus tanártársa egészen tönkre nem tette. Ő volt a püspök által utalványozott tartási díjnak kezelője, s mint ilyen, a legutóbbi részlet a helyben lakó kollegája házához postautalványon küldötte, amelynek szélére odairta: Az elmebeteg Teszkula Lázárnak tartási díja. Az utalvány véletlenül az akkor éppen eszméletlenül lévő Teszkula kezébe került, kit ez a brutálitás annyira megrendített, hogy azóta folyton delíráll. A város magyar lakossága nagyon fel van háborodva a szegény ember sorsa miatt.

Eddig a „Pesti Napló” hire. Hogy Aradon Teszkula Lázár szomorú során a „magyar lakosság nagyon fel van háborodva”, az aligha lesz igaz, mert bizony mi még egy szóval sem hallottuk, itt Aradon ezt a dolgot emlegetni.

— A hivatalos lapból. A király Scitovszky János Nógrád vármegye alispánjának ezen minőségében szerzett érdemei elismerésül a harmadik osztályú vaskorona rendet díjmentesen, továbbá Plachy József főlelkjárásai főszolgabírónak sok évi szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, végre Vannay Ignác balassa-gyarmati ügyvédnek a közügyek terén kifejtett közhasznú működése elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Építik a vízvezetékét. A csatornázási munkálatok immár a város legtöbb pontján befejeződtek, csak még az ejektorok elkészítése van hátra. Ezzel együtt az angolok megkezdték a vízvezeték munkálatait. Az utcákon mindenfelé hatalmas vascsövek láthatók, melyeken keresztül fog a külső kutak vize folyni. A vezetékek lerakását a Wesselényi- és Széchenyi-utcákban kezdték meg, a csatornázással ellenkező oldalon ázott árkokban.

— Udvari gyász. Ismét szétküldték a törvényhatóságokhoz a magyar nyelvű udvari gyászjelentést, melyben a kabinetiroda tudatja, hogy király őfelsége Károly August szász-weimar-eisenach nagyhercegezt november hó 24-ikétől kezdődő 6 napi gyászt rendel el.

— Tanuljunk Aradtól! Ezen a czímen az alábbi rokonszenves sorokat írja rólunk a „Nagyvárad”: A szomszéd város megint olyan okos és hasznos dolgot művelt, melyet bizony jó volna mihamarabb utánózni. Nagyváradnak is; annál is inkább, mert a nagyvárad társas élet most igazán téli álmat alusza és legföllebb a parkett az a hely, a hol a bálen-dezők kegyelméből néha nagy ritkán még életjelt adhat magáról. Aradon, a hol pedig tudvalevőleg téli színház is van, a napokban alakult meg a műkedvelőkör, melynek tagjai Arad legelőkelőbb hölgyei és urai lesznek. A műkedvelői kör czélja: az ének,

zene-épolása, kellemes társalgás és szórakozás, műkedvelői előadások rendezése. Ezenkívül az aradi Kölcsey irodalmi egyesület a tél folyamán hat felolvasó estélyt rendez, melyeknek érdekes és élvezetes programja márelőre meg van állapítva.

— **Vasutasok karácsonya.** Valamennyi testület közt a m. á. v. több mint 4000 főből álló hivatalnok-serege kapta meg az idén legelőször a kriszkindit. A karácsonyi ajándék két részből áll. Lukács Béla miniszter már megadta az engedélyt ahhoz, hogy az igazgatóság a vasutasok egyharmadánál többet, körülbelül 1500 hivatalnokot előléptethessen. Az előléptetéseken már dolgoznak is az igazgatóságnál. Sokkal nagyobb örömet okozott azonban a másik megjelölés, a lakbérére vonatkozó két ígért ügyének eldöntése. Erre vonatkozólag a miniszterium jól beavatott helyről a felől, hogy a miniszter a lakbér-rendezés kérdésében végleges határozatát a napokban küldötte le a vasutak igazgatóságához. A miniszter döntése szerint az államvasutak budapesti és fiúmei hivatalnokainak lakbérére a két alsó (VI. és V.) rangosztályban már 1895. év január 1-től kezdve föl lesz emelve. A VI. rangosztályi évi 100, az V-iké 50 frttal. Ezen rendezés folytán tehát a 600, 700 és 800 frt fizetésű hivatalnokok az eddigi 200 frt lakbér helyett 300, a 900, 1000 és 1100 frt helyett 350 frt lakbért fognak kapni.

— **Szívzhűdés a sérumtól.** Margitai levelezőnkől vesszük a következő nemcsak az orvosokat, de a nagyközönséget is közelről érintő értesítést:

E hó 16-án Széplakon a Behring-féle II-ik számú serummal beoltott difteritikus fiú a beoltás utáni 6 napra az ottani körorvos jelentése szerint szívzhűdésben meghalt. A 13 éves fiúba egy egész üveg szerum főcsendeztetett be, az alhártyák és az orrban levő difterisztikus czifatok is leváltak, a garat és torok megtelt, de ugy látszik a beoltás késett, mert a vér már mérgezve volt. Őt testvére az I. sz. oltóanyaggal beoltatott és rajtok eddig, dacára, hogy együtt hagyattak, a fertőző rágly nem mutatkozott.

— **Öreg bakák.** A mai nappal véget ért az újonczok katonai kiképzetése; a mai naptól fogva már valamennyien — öreg bakák. Az önkéntesek is kikerültek a strapa alól, holnaputántól kezdve már az iskolában folytatják tanulmányaikat. Tegnap bocsájtották haza a kiképzésre behívott póttartalékosokat is.

— **Ki viselheti a gyógyszerész címet?** Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter. A szegedi rendőrkapitány ítélete alapján a tanács másodfokú ítéletének megváltoztatásával helybenhagyta, hogy egy ottani szikvizgyáros a gyógyszerész cím jogtalan használatát által elkövetett kihágás miatt pénzbüntetésben, nem fizetés esetén elzárásban marasztaltatott el, továbbá mindazon tárgyaknak, nyomtatványoknak és eszközöknek, melyeken a jogtalanul használt gyógyszerész elnevezés szerepel, elkobzása kimondatott s vádlott a gyógyszerész cím használatától eltiltatott, mert — így hangzik a miniszteri indokolás — a gyógyszerész elnevezést csak „gyógyszerész-mester“ használhatja, oly egyén, ki a törvény értelmében gyógyszerert kezelhet; panaszlott pedig bizonyítványa alapján csak gyógyszerészgyakornoki címre tarthat igényt, mint szikvizgyáros nem gyógyszerészi, hanem szorosabb értelemben vett kereskedői hivatásának él s a gyógyszerész cím használatát nála tényleg a közönség tévára vezetésére alkalmas.

— **Meghalni jó.** A oszifa mundur alatt sok keserűség, sok bánat lakik. Leroskad az ember alatta, ha még oly erősek is a vállalai. — Csoda-e, ha a halálban keres menedéket? — Csoda-e, ha a Nivvána kódéba vágyik, hol nincs kommandó, szigoru főlebbvaló, rövidvas? ... Tegnap a helybéli cs. és kir. 33. gyalogezred 9. századának egy közlegénye lötte magát agyon szolgálati fegyverével. — Meg is halt. A fiut Bláz Mitrúnak hívták, reménytelenül szerelmes és mikálakai illetőségű volt.

— **Ég a községháza.** Félreverték a harangot tegnap Szentléányfalván. A falu népe összeszaladt, mert azt hitte, hogy a községháza ég. Amint azonban kiderült, csak a mellette levő ház udvarán gyulladt ki egy szénakazal. A tüzet gyorsan elfojtották.

— **„Lövöldöző pap“** ozimmel a lapok egy félrevezető forrás nyomán kellemetlen helyzetbe sodortak egy tökéletesen ártatlan embert. A hírek, melyek erre vonatkoztak, azt újságozták, hogy az a lövés, mely özv. Klein Helén buttyini lakásába berobbanva a benn levőket meg is sértette, Dobrein Lázár, a revetisi gör. keleti lelkészétől eredt. A vádoló hírekre vonatkozólag vettük magának a lelkésznek sorait, melyekből közöljük a következőket: „A hir első részéről csak annyit jegyezhetek meg, hogy én feleségemet sem vernem sem kinezni nem szoktam s így csak koholmány a hírszítés e része is. A második és a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekményre nézve pedig ki kell jelentenem, miszerint nem-hogy én valakinek az ablakán belöttem volna, de még teljes életemben fegyvert azon ozéltattam, hogy azt elsüssöm, soha kezeimbe nem vettem. Különben azon időben, midőn Klein Helén ablakán belöttem, én Revetis község bírájával és többekkel együtt töltöttem községünkben az időt.“ Szívesen adunk helyet az igazoló soroknak, melyek egy ártatlanul vádolt embert rehabilitálnak.

— **Kinevezés.** Dr. Molnár Viktor temesmegyei főispán dr. Szárnassy Béla új aradi járási orvost vármegyei tiszteletbeli főorvossá nevezte ki.

— **Zsurnaliszta-báró.** Roboz Istvánt, a „Somogy veterán szerkesztőjét“ a Csurgó és Vidéke szerint a millennium alkalmából, a kormány elterjesztésére a felső báróvá fogja kinevezni a vidéki zsurnalisztika terén sok éven át szerzett érdemei elismerésül. Engedje meg tisztelt lapársunk, hogy Roboz István érdemeinek teljes elismerése mellett ebben a híreben kételkedjünk!

— **Jó pálya.** A Figaro abból az alkalomból, hogy Mirman képviselőt néhány napi szolgálat után rövidlítás miatt elbocsátották a katonaságtól, következő karószólát közli:

Atya: Orvos ur, kérem, adjon tanácsot. Mily pályát válasszak fiam számára, a kit ön jól ismer?

Orvos: Rendelkezésre állok.
Atya: Ne adjuk katonának?
Orvos: Ne! Rövidlító.
Atya: Talán közigazgatási pályára adjam?
Orvos: Lehetetlen. Nem ért helyesíráshoz.
Atya: Telefon-tisztviselőnek jó lesz.
Orvos: Hová gondol? Hiszen siket.
Atya: Adjuk be a városos.
Orvos: Lehetetlen oda bejutni.
Atya: Kézművességre tanítatom.
Orvos: Hisz félkesű.
Atya: Igaz, atyai gyöngédségem feledtettem... De megvan! Biciklista! Hadd legyen biciklista! Rövidlító: Hadd gázoljon el néhány embert. De siket! Nem hallja majd áldozatainak kiáltásait.

Orvos: A fiú szívbeteg.
Atya: Igaz, igaz! Oh, én szegény fiam hát semmi se legyen belőle?... Kérem, tanácsoljon orvos ur, találjon számára valami pályát.
Orvos: Várjon csak!... Jó hangja van?
Atya: Van.
Orvos: Meg tudja különböztetni a kéket a fehértől?
Atya: Persze.
Orvos: Ez elég: Válassza meg képviselőnek.

Atya: Köszönöm.

— **Kutba fojtott gyermek.** Sokszor ismétlődő setét bűn nyomára jöttek a napokban az Alsóvil körül portyázó osendörök. Az eset — mint levelezőnk írja — a következő: Alsóvil határában egy mezsei kutban csecsemő holttestét találták. Az orvos rendőri vizsgálat megállapította, hogy a gyermeket élve dobták a kutba. Bizonyára egy szerencsétlen elbukott akarta szegényét ez által eltakarni. A vétkes anya keresésére erősen folyik a nyomozás.

— **Étező kocsi.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f.

évi november hó 25-étől kezdve, Budapest Arad-Piski között a 601. és 602. sz. gyorsvonatoknál étező kocsi, további intézkedésig, nem járnak. E helyett a fenti naptól kezdve, a Budapest Bécs között közlekedő 3. és 4. sz. gyorsvonatok közlekednek étező kocsikkal.

— **Jó mentség.** Nos vádlott, kapacitálja a vizsgálóbíró az előtte álló delinquent, beismeri-e a tett elkövetését?

— A világ minden kincseért sem; határozottan tagadom! — felel megátalkodott konoksággal a felszólított.

— Mi haszna tagadja? Négy tanu látta.
— Nem tesz semmit. En akár ezret állítok ide, a ki nem látta.

— **Veszedelmes kuruzsló.** Veszedelmes kuruzslás esete tartja izgatottságban Zombor lakosságát. Kuporina Maximné, egy jómódú zombori polgár felesége, miután hisztikus baja ellen nem talált segítséget az orvosoknál, egy hírhedt madarasi kuruzslóhoz fordult. Hallotta, hogy ezt a „csodadoktort“, akit általában „Pista bácsi“-nak neveznek, előkelő ur-nök is felkeresték és mindannyian segítséget találtak nála. A nélkül, hogy férjének szólt volna, elment Madarásra, ahol a csodadoktor előbb „hipnotizált“, aztán egy üveg orvosságot adott neki. Amikor hazatérve, a „gyógy-szert“ bevette, iszonyu görcsök fogták el és két napig oly szenvedéseken ment keresztül, hogy most minden perczen a halálát várják. Férjének egy világosabb percében bevallotta, hogy Madarason járt. A kétségbeesett férj megvizsgálta az orvosságot, s ekkor kitűnt, hogy az legnagyobb részben puskapórból áll. A veszedelmes kuruzslás ügyében a megyei főorvos legközelebb megindítja a törvényes eljárást.

— **Az anarkista Budapesten.** Tegnap a budapesti rendőrfőkapitánysághoz egy fölöttébb titkos anonim levelet hozott a posta. A levélben egy magát megnevezni nem akaró ur komolyan figyelmezteti a rendőrséget arra a veszedelmes anarkistára, ki jelenleg Budapesten van és a munkások között a következő feliratu vizitkártyákat osztogatja: Lassap Paul V. E. r.

A rendőrség csakugyan rejtelmesnek találta névjegyet különösen a vizitkártyán látható kettős kalapácsot és alatta lévő szót határozottan valami titkos anarkista jelnek tartották. Négy detektív kereste a gyanus férfit, míg végre ma délelőtt tíz óra tájban ráakadtak egy sötét pincében. A gyanus külsejű, boszontos hajú és vad tekintetű embert a rendőrtisztviselő elé vitték, ki rámutatva a névjegyre, azt kérdezte:

— Maga ez a névjegy?
— Igenis, kérem alásan — válaszolt dörgő hangon a félelmes ember.
— Maga anarkista? — kérdezte tovább a rendőrtiszt.
— Nem, kérem alásan!
— Hát akkor mit jelent a „Vér“ szó és a fölötté levő kalapács?
— Az kérem alásan?! — válaszolt Lassap — hát azt jelenti, hogy én vasöntő és reszelővág vagyok.

A reszelővágót szabadon bocsátották.
— **Örökségbe.** Egy sorstól üldözött szegény nő szép, egészséges gyermekét örökbe öhajtaná adni. Közelebbi felvilágosítással szivességéből szolgál a szerkesztőség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az israelita jótekonny-agylet részéről kibocsájtott felhívás következtében adományozni sziveskedtek: Haas Béla Bécsben 20 frt, Bing Vilmos, Herzel Bernát, Inkei Emil, Lustig Armin 10—10 forint, Fischer Erzsébet, Pollák Ignác id., Preisach Vilmos, Wechsler Ede, Lilienberg Sándorné Pankotán, Weisz David, Waics Dániel, Spitzer Sarolta, Mayer Miksa, Steiner Adolf 5—5 frt, Schulhof Károly, Deutsch Babetta, Schönwald Samu 3—3 frt, Kohn Jakab fakereskedő 1 1/2 öl tűzifát, összesen 119 frt és 1/2 öl tűzifa, előbbi kimutatás szerint 11 öl tűzifa és 55 frt, fösszeség 11 1/2 öl tűzifa és 174 frt. E nagylelkű adományokért halás köszönetét fejezi ki Lusztig Adolf, elnök.

— **Pályázatok.** Irnoki állásra a nagykarolyi járásbírósnál 4 hét alatt. Adótisztai állásra a bajai adóhivatalnál 2 hét alatt. Két szemlési, több fővigyázói és vigyázói állásra a pozsonyi pénzügyigazgatóság területében 2 hét alatt. Számgyakornoki állásra a lévai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. Adótárosi állásra a szenczi adóhivatalnál 2 hét alatt.

HYMEN.

— **Goron János** jószágigazgatósági számtiszt, ma kilencz óraker vezeti oltárhoz Fisch Anna kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A Kőlcsey-egyesület nov. hó 30-tól kezdődő felolvasó estélyeinek műsora ismét egy érdekes ponttal gazdagodott. Delli E ma számára ugyan is Kóbor Tamás, a „Hét“ főmunkatársa december 15-ére egy menyecske monológot írt. Az első felolvasó estély pénteken lesz, a mikor Szondy Béla történelmi csevegésén és Fenyvesi Emil felolvasásán kívül: Mógósy Ida éneke fogja a közönséget szórakoztatni. A jegyek ifju Klein Mór, Révész Nándor és Krispin József üzletében mátol kaphatók.

(*) Az aradi kereskedő ifjak közművelődési körének vigalmi valamint a harminczas bizottság tagjait van szerencsénk ma este fél 9 órator saját egyleti helyiségünkben (Nádor szálloda) tartandó gyűlésre tisztelettel meghívni. Az elnökség.

(*) Az aradi pinczerek országos pinczér nyugdíjalapot gyűjtő azaltársaságának tagjai tisztelettel felkérnek, hogy ma szerdán délután 3 és fél órator ifj. Sohor Béla a „Vademberhez“ címzett vendéglőjének helyiségében fontos értekezletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

November 28. (Szombat) A becsület, szimf. November 29. (Csütörtök) Az egér, vígjáték. November 30. (Péntek) Uff király, operetta. December 1. (Szombat) Szókimondó asszony, szimf. (negyedszer.) December 2. (Vasárnap) Délután: Tiszteletos ur keservei. Este: Liliomfi.

* A kis molnárné. A Sztójánovics-Radó féle kedves és fűlbemászó zenéjü operette került tegnap színpad alig féljé telt ház előtt. Ugy látszik Sztójánovics Jenő magyar motívumokból összeállított muzsikája nem talál érdeklődőkre mi nálunk. A tegnapi est folyamán különben meglepetésben is részesült a színház látogató publikum, a mennyiben a király szerepét Réthy Laura asszony helyett Sugár Aranka énekelte. Sugár Aranka felléptét elég szívesen fogadta a közönség és nagyobb énekszámai után megtapsolta. Celéstát Reviczky Etel énekelte üde, szép hangjával; Rónaszéky az együgyü és pénzleső molnár szerepében ez uttal is igen jó volt. Fóris Pista a rettenetes pohárnok szerepének komikumát teljesen kiaknáztta s így sokat nevettek humoros alakításán. A többiek úgy mint Sólyom, Pajor Agnes és a kisebb szereplők, valamint a karok jók voltak. Hanem azért meglátszott az összes szereplőkön, hogy nem valami szívesen játszanak az üres háznak.

* A mai est igen érdekesnek ígérkezik. Nem csupán azért, mivel Sudermannnak, a nagy német naturalistának egyik legjelesebb műve, a „Beccsület“ kerül színre, hanem mivel egyes szerepek új kezében vannak. Így Leonórá Laškódy Anna fogja játszani, Almát pedig Novák Irén, ez a tehetséges kis naiva, kinek alakító képességét ugyancsak próbára teszi ez a szerep. Hiszszük azonban, hogy ambíciója nagyban elősegíti célja elérésében, mely nem lehet más, mint a tökéletesség megközelítése.

* Leszkay a miniszternél. Leszkay Aradról Budapestre utazott, hogy a nagyváradi téli színesztet megengedése ellen a belügyminiszternél személyesen interviáljon. Leszkay mindent elkövet, hogy meggyőzze a minisztert arról, hogy Nagyváradon a téli színesztet működése a nyári szezon teljes tönkreté élet jelentené, a mi nem csupán az ő társulatára, hanem az egész vidéki színesztetre helyrehozhatatlan csapás lenne. Valószínű, hogy a miniszter megfogja semmisíteni Nagyvárad város tanácsának határozatát.

* Nopcsa báró kormánybiztos. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a m. kir. belügyminiszter báró Nopcsa Elek országgyűlési képviselőt a m. kir. operaház és a budapesti nemzeti színház intendantsái teendőinek vitelével kormánybiztosai minőségben megbísta.

* A Tempi passati rajzal. Erabovszky Lajos jövő hó 20-dika táján megjelenő rendkívül díszes verskötetének rajzait a Lovinger Gyula divatüzletének kirakatában lehet látni. A Hoske Kálmán által készített való-

ban művészi kivitelű tus-rajzokra melegen hívjuk fel a közönség figyelmét, bár a rajzok tetszetős mivolta már is állandó néző közönséget szerzett a kirakat elé. A rajzok csak pár napig lesznek kiállítva, mivel ezután egy fővárosi foto-czinkografus műhelyébe kerülnek.

* Az Athenaeum képes irodalomtörténetéből (szerk. Bóthy Zolt) megjelent a 27-ik füzet három ivnyi szöveggel és gazdag illusztrációval. Rákosi Jenő befejezi Katona Bánkban-járól írt nagyérdékű cikkét; Bádics Ferencz, a vállalat segédszerkesztője, Kisfaludy Károly iskolája cím alatt azokról a kisebb írókról (Gombos, Bolyai, Vitkovics, Fáy, Gaal, Kovács, Csató) értekezik, kik hasonló szellemben már előtte, majd utána az ő hatása alatt léptek fel s tovább fejlesztették a nemzeties irányú novellát és vígjátékot. A következő cikket Szász Károly írja: Vörösmarty Mihály. Bevezetésül érdekes párhuzamot von Vörösmarty s más nagy költőink között, kifejti a költői nyelv újalkotása körül szerzett érdemeit, majd részletesen ismerteti a nagy költő életpályáját s működése minden irányát. A magas tartalmu s tendéletes nyelven írt nagy tanulmányt Váczy János cikke követi: A klasszikai eposz művelője cím alatt, melyben addig Horváth Endréről az Árpádiass költőjéről és Czuczor Gergelyről ír. A szöveget számos irodalmi vonatkozásu kép díszíti, így Bánkbanból egy jelenet (egykoru jellemkép) és Katona kecskeméti emlékszoobra, Vitkovics, Fáy, Gaal, Kovács Pál, Csató, Vörösmarty (ifju és öregkori) és neje, Horváth Endre, Czuczor Gergely arcképei, továbbá Fáy mellszobra és kalaputcai háza, Vörösmarty nyéki lakóháza, az a jelenet, amidőn elszavalja a Főti dalt, és székesfehérvári ércszobra, Horvát E. emlékére a Vörösmarty Kis gyermek halálára irtszép költeményének első fogamzásu kézírata; külön mellékletül: Kazinczy találkozásu Kisfaludy Károlylyal (a 20-as évek íróinak arcképeivel) és Széchenyi ifjukori költeményének kézírata, hasonmása. Valóban oly gazdagság, mely szövegben és képen egyaránt méltón fogja, feltüntetni a magyar szellemi élet fejlődését s egyike lesz a legszebb millenniumi emlékkönyveknek. A befejezéséhez közelítő vállalat kótheti 40 kros füzetekben jelenik meg s minden hazai könyvtárusnál megrendelhető.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Budapest, november 27. (Saj. tud. táv.) Szinte hihetetlen az a fordulat, melyet a hangulat tegnaptól mára megért. Akik tegnaptól még tomboltak a politikai helyzet komplikációi miatt s akik késő estig comtesse-ek társaságában lesték a várva várt válság megerősítését, ma már lehorgasztott orral járnak-kelnek és a további sötétben látásban keresik és lelik minden vigasztalásukat.

Ma reggel még a folyosókon is az a hír tartotta magát, hogy napirend előtt meginterpellálja az egyesült ellenzék Wekerle: mi hír Bécsből? A kiszivárgott hírek azonban ennek a kíváncsiságnak olyan fordulatot adtak, hogy a napirend előtti felszólalás elmaradt. Egy ellenzéki képviselő így magyarázta meg ezt a front változtatást, hogy:

— Ha csakugyan jó híreket hozott Wekerle, minek adjunk mi neki alkalmat, hogy azokat ránk olvassa?

Ki tagadná, hogy ebben az okoskodásban van esélyesség. De azért kétségtelenül kár, hogy Wekerle nyilatkozatát nem provokálták. Legalább alkalmas és ajánlatos módon a mával kimultak volna mindazok a kombinációk, amelyek még mindig ezrével keringnek és foglalkoztatják a könnyen ingerelhető kedélyeket.

A szabadelvü pártban a helyzetet teljesen megnyugtatónak ítélik meg. Wekerle ugyan szűkszavu, de azt annak tulajdonítják, hogy kihallgatása részleteit nem hajlandó közpredára dobni, amit illetékes helyen méltán megapprehendálhatnának. Epen ezért elégségesnek tartotta annak kijelentésére szoritkozni, hogy válság nincs

és hogy az egyházipolitikai javaslatok szentesítését mihamarább megkapjuk. Az általános megnyugtatóra ez is elég volt, mert ebből aztán elképzelheti magának mindenki, hogy a bécsi ut eredménye a kétségeket eloszlatta és keresztet huzott mind arra a sok kombinációra, amiket édes kedvvel és érthető kitartással bizonyos körök tápláltak és terjesztettek.

Wekerle nyilatkozata.

Budapest, november 27. (Saj. tud. táv.) A szabadelvü párt mai értekezletéről a Budapesti Tudósító a következőket írja:

Wekerle miniszterelnök a szabadelvü párt ma este 7 órator tartott értekezletének elején a következő nagy fontosságú, a helyzetet teljesen megvilágosító, és néhány lapnak tervszerű feltétlen hirtgyártását megfelelően illusztráló nyilatkozatot tette:

Tisztelt értekezlet! (Halljuk! Halljuk!) Miután úgy értesültem, hogy a párt tagjainak körében több oldalról felmerült az a kíváncsalom, hogy az ugynevezett egyházipolitikai javaslatok szentesítésére nézve közvetlenül tájékoztat nyujtsak, kötelességemnek ismerem a t. értekezlet tagjaival tudatni, hogy a képviselőházban is nyilvánított azon felfogásomhoz hiven, hogy az egyházipolitikai javaslatok szentesítését a köznyugalom és a normális működés egyik jelentékeny eszközeül tekintem, és hogy ha elérkezettnek tartom az időt, azok szentesítését fogom kérelmezni, ő Felségéhez a legutóbbi napokban azon kérelemmel járultam, hogy függetlenül a még tárgyalás alatt levő két kisebb javaslatól a már elfogadott három egyházipolitikai javaslatot legmagasabb szentesítésével ellátva kegyeskedjék.

Ez alkalommal természetesen az általános politikai helyzetről is előterjeesztettem s legfelsőbb felhatalmazást nyertem annak kijelentésére, hogy ő Felsége a már elfogadott egyházipolitikai javaslatokat szentesíteni fogja, (Közbeszólás: Kinek?) még pedig ennek a kabinetnek. (Hosszantartó zajos eljenzés.) Ezzel meg van adva nem csak a jogi alap, hanem egyuttal a kötelesség is a kabinet továbbműködésére. (Általános helyeslés, élénk helyeslés.)

Feleslegesnek tartom azért kiterjeszkedni azokra a különböző híresztelésekre, a melyek a kabinet válságra vonatkozólag terjesztettek s melyekkel kapcsolatosan a kabinet egyes tagjainak maguktartására nézve különféle insinuatiók impu-táltak. Ma nincsen erről szó, de legyen meggyőződve a t. értekezlet, hogy ha a kabinet változás bármikor szóba kerülne is, nincsen a kabinetnek egy tagja sem, kit ne tisztán az elvi szempontok biztosítása, hanem személyi tekintetek vezérelnének. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

A szabadvallásgyakorlat és a recepczió.

Budapest, november 27. (Saját tud. táv.) Az eddigi dispoziciók szerint a főrendiház még a jövő hónap elején tárgyalni fogja a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatokat. A megállapodás erre nézve még nem végleges, de amint megjön a másik három javaslat szentesítése, Wekerle azonnal érintkezésbe lép Szlavay főrendiházi elnökkel és megállapítják a tárgyalás napját is.

Kitüntetések.

Budapest, november 27. (Saj. tud. táv.) A király, mint értesülünk, *Burich* József nyugalmazott századost az ostromszolgálati előnévvel, a magyar nemesség adományozásával tüntette ki; dr. *Fekete* Alajos krassószörénymegyei tb. főorvost a királyi tanácsosi címmel tüntette ki.

„Egyelőre.”

Budapest, november 27. (Saj. tud. táv.) Nem tulajdonitunk súlyt a folyósó pletykáinak, de jurnalista tisztünkhöz képest kettőt még is kikapunk a sokból és regisztráljuk.

Azt a hallgatást, amelybe *Wekerle* s a kabinet férfiai burkolóztak a Ház két folyósója kétféleképp magyarázza. Az el-lenzék úgy, hogy amit elért *Wekerle* Bécsben, a válságnak az elintézését csak egyelőre kapta meg.

A jobboldali folyósó nagyon is ellenkező feltogást táplál. *Wekerle* és társai hallgatását arra magyarázzák, hogy a szentesítés már — meg van.

Azoknak van a legrosszabb dolguk, akik szerencsétlenségükre (vagy szerencséjükre) egyik folyósóra sem tartoznak. Azok rágódhatnak ezen a két véletlen, a meddig csak tetszik.

Agrárius bank.

Budapest, nov. 27. (Saj. tud. táv.) A kormány támogatásával a bécsi Unió, és a pesti leszámítoló bankok tíz millió frt alaptőkével agrarius bankot alapítanak.

Kitüntetett főpap.

Esztergom, nov. 27. (Saj. tud. táv.) *Vaszary* hercegprimás ma átnyújtotta a király által *Boltizár* püspöknek adományozott *Ferencz* Józsefrend csillagkeresztjét.

Petőfi első fordítója.

Segesvár, november 27. (Saj. tud. táv.) *Mélás* Henrik, az erdélyi szászok egyik legkiválóbb férfja, aki legelsőnek fordította le *Petőfi* költeményeit németre, 66 éves korában meghalt. Dr. *Müller* szász püspök sógorát siratja az elhunytban.

Kirabolt adóhivatal.

Zágráb, november 27. (Saj. tud. táv.) A di kovári adóhivatalba az éjjel betörtök és elloptak 540 tízforintost, 551 ötforintost, 684 egy forintost és több aprópénzt.

Bismark herceg gyásza.

Varzin, november 27. (Saj. tud. táv.) *Bismark* herceg felesége, szül: *Puttkammer* bárónő meghalt 70 éves korában. *Vilmos* császár táviratilag fejezte ki részvétét a vaskanczellárnak és családjának.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, november 27.

(S. ss.) A gabnaüzletben a mai hetivásáron sem állott be javulás, sőt általában lanyhább volt a hangulat és némileg az árak is csökkentek. Kereskedőink, mint tudjuk nem vásárolnak, sőt malmaink is, már a — tulprodukczió következtében — tartózkodóbbak, az irányzat buzaüzletben lanyha maradt. Tengeri a hízalók és szeszgyárak részéről keresztetett sürgősen azonnali szállításra. A waggon-áru magasabb áron kelt.

Más gabnanemű ára nem változott.

Eladatott:

B u z a 600 mmázsa 5 forint 30—5 forint 70 krig.

T e n g e r i 500 mmázsa 5 frt 10—5 frt 50 krig.

R o z s névleg 4 forint 70—4 forint 90 krajozárig.

A r p a névleg 5 forint 10—5 forint 30 krajozárig.

Z a b névleg 5 forint 90—6 forint 30 krajozárig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog ország jelentése. —
Budapest, november 27.

G a b o n a ü z l e t : Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv tartózkodó az irányzat csendes volt. Elkelt 20,000 mm. változatlan árakon. Eladások:

	mmázsa	kilogramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.85
"	500	81.	6.80
"	100	81.	6.77 ^{1/2}
"	2500	81.	6.85
"	300	8.	6.82 ^{1/2}
"	300	80.	6.65
"	100	79.	6.65
"	100	78.	6.40
Fehérmegyei	1000	79.	6.70
"	1000	79.	6.70
Tolnai	580	80.	6.70
Ó-Becsei	8600	79.	6.85
Zab	100		6.10
"	350		6.02 ^{1/2}
"	100		6.—
"	150		5.90

H a t á r i d ő ü z l e t : Amerikából ma igen szilárd árfolyamokat jelentettek, mire a mi tőzsdénken is szilárdabban indult az üzlet buzában, s az élénk üzletmenet következtében pár krral szilárdabban zárult. Tengeri a tartózkodó külföld, s az itteni gyengébb vásárlási kedvre csak alig 1—2 krral indult szilárdabban, zárlat felé ez is szilárdabb lett. Zab és rozs valamivel szilárdabbak.

Zárul 11 órakor

Buza március—április 1894 . . .	7.07—7.08
Buza szeptember—október 1894 . . .	6.7—6.73
Tengeri május—június 1894 . . .	5.66—5.68
Tengeri őszre	6.08—6.10
Zab március—április 1894	—
Zab őszre	—
Káposzta-repoze	11.10—11.20

K ü l f ö l d : N e w - Y o r k : buzára 1¹/₄—1¹/₈, tengerire 1¹/₄—szilárdabb, C h i c a g o : buzára 1¹/₄—1¹/₈, tengerire —1¹/₄ szilárdabb, P á r i s és L i v e r p o o l szilárd, L o n d o n változatlan.

E r t é k t ő z s d e : Ma igen szilárd árfolyamokon indult az üzlet s a politikai események jobbra fordulása, s az itteni élénk vásárlási kedv következtében különösen hitel részvények emelkedtek, a többi nemzetközi és helyi papírok szintén szilárdak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	395.50
Magyar hitelrészvény	495.50
Osztrák államvasut	278.50
Rima-Murányi	388.50
Déli vasut	108.25

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi nov. hó 26-án. Hízott sertés árak: 1. M a g y a r e l s ő r e n d ű : 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilg-on felüli sulyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 42.—43. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilg-on felüli sulyban) 43.—44 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilogr. sulyban) 43.5—44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilg. terjedő sulyban) 43.—44. krig II. M a g y a r s z e d e t t : Nehéz (páronkint 280 kilg-on felüli sulyban) 42.—43. krig. — Közep (pkint 220—280 kilg. sulyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (pkint 220 kilg-ra terjedő sulyban) 42.—44. krig. — S z e r b i a i : Nehéz (pkint 260 kilg. felüli sulyban) 42.5—43. krig. Közép (páronkint 220—260 kilg. sulyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilg-ig terjedő sulyban) 39.—41. krig. S e r t é s l é t s z á m 1894. nov. hó 23-án volt készlet 138,087 darab. 1894. nov. hó 25-én felhajtattott: 5487 darab. 1894. nov. 25-én elszállítottott: 1316 drb. 1894. nov. 26-án maradt készletben 142,258 drb. — A h i z o t t s e r t é s ü z l e t i r á n y z a t a : Lanyha.

Szeszüzlet.

— November 27. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.50, kisnyben 58.— hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 27. d. u. 5 óra.

F	a	f	árnyat	100 kilg. ár
			frttól	frtig
Buza bányági uj			6.55	6.80
Buza tiszavidéki			6.60	6.85
Buza pestvidéki			6.55	6.80
Buza fehérmegyei			6.55	6.80
Buza bácskai			6.65	6.90
Roze uj, I-ső rendű			5.30	5.35
Roze uj, II-od rendű			5.25	5.30
Arpa takarmány			5.65	6.05
Arpa égetni való			6.80	7.—
Arpa sörfőzdei			7.25	8.30
Zab			5.90	6.20
Tengeri bányági			5.45	5.55
Tengeri másnemtű			—	—
Káposzta-repoze bányági			—	—
Köles			6.—	6.60
Buza szept.-okt.			7.00	7.07
Buza márcz.-ápr.			6.72	6.74
Buza máj.-jun.			—	—
Roze szept.-okt.			—	—
Tengeri jul.-aug.			—	—
Tengeri aug.-szept.			—	—
Tengeri októberre			—	—
Zab márcz.-ápr.			6.92	8.04
Zab szept.-okt.			—	—
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			11.—	11.10

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. november 27.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₈	123.25
Magyar koronárjádék 4 ⁰ / ₈	97.80
Magyar arany 4 ¹ / ₈	127.25
Magyar ezüst 4 ¹ / ₈	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyereség-sorsajegy kölösön	157.—
Tiszauzabályozási és szegedi kölösön	143.—

VIZJELZÉS.

1894. évi november hó 27-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézőzén.

Észlelési állomás	Hőmérők C°	Időjárás	Vizállás	
			cszimétr.	ostimétr.
Branyioska	+ 1°	derült	- 56	—
Arad	+ 1°	derült	- 135	—
Makó	+ 2°	derült	- 93	—
Szeged	+ 1°	derült	+ 17	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. november 27.

A m. kir. folyammérési hivatal.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet 57. szám.

Havibérlet 17. szám.

Szerdán, 1894. november 28-án

A becsület.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Suderman H. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K :

Mühlhink, kereskedelmi tanácsos	Csatár Gy.
Amália, neje	Lubrinóz J.
Kurt, fia	Szendrei M.
Leona a, leánya	Laskodi A.
B andt Lothár	Fenyvessi E.
Stengl Hugó	Fórisa Pista.
Trast-Saarberg gróf	Balassa J.
Az öreg Heinecke	Gál Gyula.
A felesége	Tolnainé.
Róbert, fiuk	Tompá K.
Augusta, leánya	Rónaszékiné.
Alma, leánya	Novák Irén.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 27. —

Arany Kulcs szálloda: Eisler Ede regale kezelő, Szemlak. Szabó István gazdálkodó, Szászmodos. Faragó Imre földb rtokos, M.-Kovácsné. Mezei H. József gazdálkodó, Szászmodos. Krajnik Salamon timármeester, N.-Halmágy. Scherich Károly kereskedő, Zimbró.

Vasúti szálloda: Handra Péter timársegéd, Pankota. Vastag Imre földművelő, Gyulafehérvár.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Az 1895. évi egyenes adó kivétési munkálatok foganatba veendőik lévén, felhivatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlan bemondásokkal tévütra vezeti, vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 10. §-a értelmében 1—50 forintig terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókövetés alapjául szolgáló vallomásokat, melyek ingyen, vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az

alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából, Kilényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbérvédelmi vallomásokat 1894. év folyamán keletkezett új házakra vonatkozólag f. é. decz mber 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó és az 1894. év folyamán keletkezett üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmü haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokat 1895. évi januárius 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásait, — továbbá a tőkeamat-adó tárgyát képező kamat vagy életjáradékokra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 31-ig, vétbizonyítvány ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek jövedelmeikre vonatkozó vallomásait 1895. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, hogy az adótárgyaknak az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 1—500 forintig terjedhető bírsággal von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. november 10-én tartott üléséből.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST.	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	"	11,10	4,00	1,37
Csaba	"	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	"	2,54	6,13	5,08
Lőkösháza	"	3,12	—	5,26
Kurtics	"	3,28	6,37	5,48
Sofronya	"	3,40	—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6,55	6,10
	délután	este	reggel	

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	"	11,46	—	10,03
Kurtics	"	11,58	8,38	10,16
Lőkösháza	"	12,14	—	10,35
Kétegyháza	"	12,37	9,03	11,—
Csaba	"	1,28	9,25	11,45
Szolnok	"	4,31	11,22	8,00
BUDAPEST érkezik		7,85	1,20	6,30
	este	délután	reggel	

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovác	"	2,44	6,48	4,42	—
Györök	"	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	"	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	érk.	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	"	4,30	7,58	5,56	—
Berzova	"	4,50	8,14	6,12	—
Tótvárád	"	5,21	8,38	7,41	—
Soborsin	"	5,40	8,56	7,00	8,51
Piski	"	—	11,04	9,38	—
Gyulafehérvár	"	—	12,51	11,25	11,18
Tővis érkezik		—	1,20	11,54	11,40
	délut n	éjjel	éjjel		

Erdély felől.

		éjjel	éjjel	este
Tővis	indul	3,36	3,19	—
Gyulafehérvár	"	3,59	4,04	—
Piski	"	5,05	6,05	—
Soborsin	"	6,38	8,21	4,00
Tótvárád	"	—	8,40	4,21
Berzova	"	—	9,09	4,50
Konop	"	—	9,25	5,09
Radna-Lippa	"	7,29	9,58	5,47
Paulis	"	—	10,11	6,02
Györök	"	—	10,25	6,18
Glogovác	"	—	10,48	6,47
ARAD érkezik		8,10	11,00	7,00
	délután	reggel	este	

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3,56
Sofronya	"	5,31	4,18
Kurtics	"	5,44	4,45
Lőkösháza	"	6,00	5,18
Kétegyháza	"	6,18	6,13
Kigyós	"	6,31	6,37
Csaba	"	7,07	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—
	délután	este	

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délután	délután
NAGYVÁRAD	indul	—	4,25
Csaba	"	7,09	7,12
Kigyós	"	7,24	7,25
Kétegyháza	"	7,47	7,39
Lőkösháza	"	8,14	7,58
Kurtics	"	8,38	8,15
Sofronya	"	8,58	8,27
ARAD érkezik		9,10	8,42
	este	este	

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	"	6,31	11,59	5,21
Németságh	"	6,49	12,24	5,47
Vinga	"	7,08	12,52	6,14
Orszifalva	"	7,20	1,09	6,34
Mercsifalva	"	7,31	1,25	6,52
Szt.-András	"	7,48	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik.		8,01	2,10	7,39
	délután	délut.	este	

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	éjjel
TEMESVÁR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	"	8,46	1,41	9,29
Mercsifalva	"	9,04	1,59	9,48
Orszifalva	"	9,19	2,15	9,54
Vinga	"	9,42	2,40	10,11
Németságh	"	10,00	2,57	10,28
Uj-Arad	"	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik.		10,43	3,44	10,55
	délután	délután	este	

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT-ANNA	indul	8,00	6,40
Simánd	"	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	"	9,20	7,55
Székudvar	"	9,36	8,11
Sikló	"	9,51	7,28
Ottlaka	"	10,5	8,40
Elek	"	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,38	9,13
	délután	este	

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA	indul	5,17	3,03
Elek	"	5,30	3,23
Ottlaka	"	5,40	3,36
Sikló	"	5,51	3,50
Székudvar	"	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	"	6,24	4,39
Simánd	"	6,49	5,10
UJ-SZT-ANNA érkezik.		7,14	5,40
	délután	este	

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		reggel	este
MEZŐHEGYES	ind.	7,05	8,30
Kamarás-major	"	7,17	8,42
Nesze	"	7,25	8,52
Kovács-háza	"	7,42	9,10
Bánhegyes	"	8,04	9,39
M.-Bodzás	"	8,25	9,55
Bánkut	"	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik.		8,55	10,30
	délután	éjjel	

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		délután	reggel
KÉTEGYHÁZA	ind.	3,00	5,16
Bánkut	"	3,22	5,36
Megyás-Bodzás	"	3,40	5,49
Bánhegyes	"	4,02	6,06
Kovács-háza	"	4,25	6,23
Nesze	"	4,39	6,35
Kamarás-major	"	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik.		5,00	6,55
	délután	este	

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	"	5,24	9,22	4,49
Pécska	"	5,43	9,36	5,13
Battonya	"	6,12	10,01	5,47
Tomba	"	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	"	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	"	7,22	11,00	7,21
Nagylyak	"	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	"	8,01	11,35	8,09
Makó	"	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	"	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik		9,33	1,00	10,10
	délután	délut.	este	

Szeged—Arad.

		d. u.	este	reggel
SZEGED	indul	2,30	6,00	4,20
Kis-Zombor	"	3,12	6,45	5,16
Makó	"	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	"	3,55	7,23	6,02
Nagylyak	"	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	"	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	"	5,08	8,27	7,10
Tomba	"	5,32	8,40	7,35
Battonya	"	5,45	9,01	7,48
Pécska	"	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	"	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik		6,45	10,00	8,50
	este	éjjel	délután	

Arad—Gurahoncz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	"	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	"	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	"	7,24	6,07	2,00
Világos	"	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	"	7,53	6,36	2,52
Pankota	"	8,04	6,47	3,26
Apatelek	"	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	"	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	"	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	"	9,38	8,20	6,53
Almás-Alosill	"	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik.		10,20	9,02	8,00
	délután	este		

Gurahoncz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alosill	"	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin.	"	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	"	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	"	5,56	4,47	7,40
Apatelek	"	6,06	4,57	8,00
Pankota	"	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	"	6,48	5,38	9,32
Világos	"	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Anna	"	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	"	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	"	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik		8,00	6,50	11,43
	délután	este	délután	

Borosjenő—Csermő.

		délután	este
Borosjenő	indul	8,55	7,35
Csermő	érkezik	9,55	8,35
	délután	este	

Csermő—Borosjenő.

||
||
||

Kivonat.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az elhalálozás folytán üresedésbe jött aradi különlegességi dohány- és szivaráruda kezelésének betöltése céljából alólírott m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1894. évi december 29-én d. e. 10 órákor írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. Az írásbeli ajánlatok 1894. évi december hó 29-én d. e. 9 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlen, avagy posta útján nyújtandók be. Az ajánlat tárgyát csakis a különlegességi dohány- és szivarforgalom után járó tőzsdij fogja képezni.

A jogosítvány elnyerésére annak lesz legtöbb kilátása, ki erre alkalmasnak találta, ki nek üzlethelyisége Arad sz. kir. városban a Szabadság-tér, az Atzél Péter-utca, avagy az Andrassy-tér nyugati oldalán a legcsinosabban és a legnagyobb kényelemmel berendezve s tökéletesen száraz állapotban van, és a ki a százalékokban kifejezendő legkisebb tőzsdijt követeli, mindazonáltal az államkincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson. Az eddigi különlegességi árus az áruda kezeléseért 3⁰/₁₀ azaz három százalék tőzsdijt élvezett. A különlegességi iroda 1893. évi nyersforgalma 117,143 frt volt.

Az összes anyag a temesvári m. kir. dohányáruda raktárból lesz beszerzendő.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében 1100 frtot készpénzben vagy óvadéképes érték-papirokban letenni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlathoz a magyar állampolgárságot, nagykorúságot igazoló hatóságilag kiállított erkölcsi és vagyoni bizonyítvány csatolandó.

Az egyéb mérvadó feltételek az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál megtudhatók.

Aradon, 1894. november 21-én.

906. I—1

M. kir. pénzügyigazgatóság.

21877/1894.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybeváltási árat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetmény a városház kapuján kifüggesztve bármikor megtekinthető.

Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

2437/1894. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a vértanu szobor kerítésének tervezetere nyitott pályázat következtén benyújtott pályamunkák közül a pályabíró ság az első díjat: »Észnek hódol az érc«; a másodikat: »A munka szorgalma«; a harmadikat a »Kemény« jeligés pályamunkáknak ítélte.

Ezzel kapcsolatban a díjat nem nyert pályamunkák beadóit felhívom, hogy pályamunkáikat a folyó évi december hó 15-ig hivatalomban átvenni sziveskedjenek.

Ezen határidő eltelte után a jeligés levelek elégtetnek, a pályamunkák pedig a városi rajz iskola rajzgyűjteményéhez csatoltatnak.

Arad, 1894. évi november hó 25.

Salacz Gyula.

kir. tanácsos, polgármester.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

27754/III. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszszük, hogy Arad állomásunk árukiadási raktárában folyó hó 29-én reggeli 9 órától kezdve a vonalainkon kézbesíthetlenné vált áruk, felesleget képező és talált tárgyak nyilvános árverés útján eladatni fognak. Nevezetesen: egy waggon szerszámfá, kocsi-ke-nőcs, festék-áru, vaságyak, kép, cukorka, ruha, bor, mütrágya, vasszekrény, üveg, szalonna, hajtó kerekek, eke-fej, vascsövek, vaslemez, sárga rézbetűk, vízeresztő készülék, barchent, üres hordók, stb.

Ezen árverésre a t. cz. közönség tisztelettel meghívatik.

Az üzletvezetőség.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)

A „kék golyó“-hoz.

A közeledő saison változás beálltával batorkodunk a nagyrabecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat kézmű, rövidáru norliaber gi és fehérnemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dúsan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szil-tartó parohetek, oasánok és flanellek, téli szövetek, Jäger alsó ruházat, harlanjak, keztyűk, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönbön legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavász, osinvat és asztal-neműekben, mely cikkek ugy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.

Midőn az eddig irányunkban tanusított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást bizto-sítunk. Becces pártfogásért ad

812.

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Női és férfi sapkák, gyermekruhák. Szőnyegek és paplanok.

Gyapjú és pamut keztyűk és harisnyák.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája Aradon.

Fő-ut 51. sz.

az „Aradi és csanádi egyesült vasutak“ palotájában.

Telefon sz. 15!

Papirzacskók

erős és jó minőségű papirból gyártva

mindenféle nagyságban

nálunk raktáron tartatnak és cégnyomással együtt olcsó áron kaphatók.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.